

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/52/2016
Identifikačné číslo spisu:	4111010160
Dátum vydania rozhodnutia:	26.10.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:4111010160.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Martina Bargela a JUDr. Aleny Šiškovéj v trestnej veci obvineného U. R. a spol., pre obzvlášť závažný zločin vydieračského únosu podľa § 186 ods. 1, ods. 2 písm. b/, ods. 3 písm. a/ Tr. zák., na verejnom zasadnutí konanom 26. októbra 2016 v Bratislave, o dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky a dovolaniach obvinených U. R. a A. M. proti rozsudku Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 4To/66/2014, zo 4. septembra 2014 takto

rozhodol:

I. Rozsudkom Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 4To/66/2014, zo 4. septembra 2014

b o l p o r u š e n ý z á k o n

v ustanoveniach § 321 ods. 1 písm. b/, písm. d/ Tr. por., § 322 ods. 3 Tr. por., § 20 Tr. zák., § 186 ods. 4 písm. a/ Tr. zák., § 124 ods. 1 Tr. zák., § 125 ods. 1 Tr. zák.

v prospech obvinených U. R., A. M. a Y. H..

Podľa § 386 ods. 2 Tr. por. sa

z r u š u j e

rozsudok Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 4To/66/2014, zo 4. septembra 2014.

Z r u š u j ú sa aj všetky rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo, zrušením stratili podklad.

Podľa § 388 ods. 1 Tr. por. Krajskému súdu v Nitre sa prikazuje, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

II. Podľa § 392 ods. 1 Tr. por. dovolania obvinených U. sa **z a m i e t a j ú**.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Nitra, sp. zn. 5T/118/2011, z 21. februára 2014 boli obvinení U. R., A. M. a Y. H. uznaní za vinných zo spáchania obzvlášť závažného zločinu vydieračského únosu podľa § 186 ods. 1, ods. 2 písm. b/, ods. 4 písm. a/ Tr. zák., s poukazom na § 138 písm. a/, písm. i/ Tr. zák. pre skutok podrobne rozvedený vo výrokovej časti označeného rozsudku. Za spáchanie tohto trestného činu bol

- obvinenému U. R. uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 9 rokov, pričom na výkon trestu bol zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Zároveň súd menovanému uložil ochranný dohľad na 2 roky.

- obvinenému A. M. bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 10 rokov, s tým, že na výkon trestu bol zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. Bol mu tiež uložený ochranný dohľad na 2 roky.

- obvinenému Y. H. bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 12 rokov a na výkon trestu bol zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. Aj tomuto obvinenému bol uložený ochranný dohľad na 2 roky. Zároveň súd obvinenému Y. H. uložil trest vyhostenia na dobu 10 rokov.

Poškodené strany a to Y. Z., F., s.r.o. T. a Union zdravotná poisťovňa, a.s. Bratislava boli s nárokmi na náhradu škody odkázané na občianske súdne konanie.

Krajský súd v Nitre, na podklade odvolaní podaných obvinenými U. R., A. M. a Y. H. a odvolania podaného krajským prokurátorom v Nitre, rozhodol rozsudkom, sp. zn. 4To/66/2014, zo 4. septembra 2014 tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. b/, písm. d/ Tr. por. zrušil vyššie označený rozsudok Okresného súdu Nitra a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. uznal obvinených U. R., A. M. a Y. H. za vinných zo spáchania obzvlášť závažného zločinu vydieračského únosu podľa § 186 ods. 1, ods. 2 písm. b/ (§ 138 písm. a/, písm. i/), ods. 3 písm. a/ Tr. zák. spolupáchateľstvom podľa § 20 Tr. zák.

Za tento trestný čin krajský súd uložil

- obvinenému U. R. trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov a na výkon trestu ho zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Zároveň mu uložil ochranný dohľad na 2 roky.

- obvinenému A. M. trest odňatia slobody vo výmere 6 rokov, pričom na výkon trestu ho zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia a zároveň mu uložil aj ochranný dohľad na 2 roky.

- obvinenému Y. H. trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov, s tým, že na výkon trestu menovaného zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Zároveň obvinenému uložil aj trest vyhostenia na 10 rokov a uložil mu ochranný dohľad na 2 roky.

Poškodené strany - Y. Z., F., s.r.o. T. a Union zdravotná poisťovňa, a.s. Bratislava boli s nárokmi na náhradu škody odkázaní na občianske súdne konanie.

Proti rozsudku Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 4To/66/2014, zo 4. septembra 2014 podal dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky, obvinený U. R. a obvinený A. M..

Generálny prokurátor Slovenskej republiky podal dovolanie (č. l. 4910-4919) z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., pretože označeným rozsudkom bol porušený zákon v ustanoveniach § 321 ods. 1 písm. b/, písm. d/ Tr. por., § 322 ods. 3 Tr. por., § 20 Tr. zák., § 138 písm. a/, písm. i/ Tr. zák., § 186 ods. 1, ods. 2 písm. b/, ods. 4 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 124 ods. 1 Tr. zák. a § 125 ods. 1 Tr. zák. a to v prospech obvineného U. R., obvineného A. M. a obvineného Y. H..

Prokurátor argumentoval nasledovne : „Po preskúmaní spisových podkladov som dospel k záveru, že Krajský súd v Nitre ako odvolací súd porušil zákon v prospech obvinených U. R., A. M. a Y. H. tým, že postupom podľa § 321 ods. 1 písm. b/, písm. d/ Trestného poriadku a § 322 ods. 3 Trestného poriadku pristúpil ku kasácii vecne správneho a zákonu zodpovedajúceho rozsudku súdu prvého stupňa. Obvinených U. R., A. M. a Y. H. uznal vinnými zo spolupáchateľstva obzvlášť závažného zločinu vydieračského únosu podľa § 20, § 186 ods. 1, ods. 2 písm. b/ (§ 138 písm. a/, písm. i/), ods. 3 písm. a/ Trestného zákona napriek tomu, že ich konanie naplnilo všetky zákonné znaky skutkovej podstaty obzvlášť závažného zločinu vydieračského únosu podľa § 186 ods. 1, ods. 2 písm. b/, ods. 4 písm. a/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a/, písm. i/ Trestného zákona. Uvedené porušenie zákona, ktoré spočíva v nesprávnom právnom posúdení skutku, ktorý nebol posúdený ako obzvlášť závažný zločin vydieračského únosu podľa § 186 ods. 1, ods. 2 písm. b/, ods. 4 písm. a/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a/, písm. i/ Trestného zákona, zakladá dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku.

V prvom rade je potrebné zdôrazniť, že Okresný súd Nitra pri zisťovaní skutkového stavu postupoval v súlade s ustanovením § 2 ods. 10 Trestného poriadku, a jeho skutkové zistenia ako správne a zodpovedajúce výsledkom dokazovania v podstate prevzal aj Krajský súd v Nitre, ktorého zásahy vykonané v znení skutku tak, ako to vyplýva zo znenia skutkovej vety rozsudku, sp. zn. 4To/66/2014, zo 4. septembra 2014, spočívajú len v doplnení mena obvineného Y. H., ktorý v čase spáchania skutku vystupoval ako H. Y..

Ustanovenie § 124 ods. 1 Trestného zákona definujúce škodu ju vymedzuje aj ako získanie prospechu v príčinnej súvislosti s trestným činom a ustanovenie § 125 ods. 1 Trestného zákona vymedzuje škodu veľkého rozsahu ako sumu dosahujúcu najmenej päťstónásobok sumy 266 € (t.j. 133 000 €) s tým, že identické kritérium sa použije rovnako aj na určenie výšky prospechu. Zo skutkových zistení, ktoré na základe vykonaného dokazovania ustálili súdy oboch stupňov bez akýchkoľvek pochybností vyplýva, že obvinení U. R., A. M. a Y. H. sa ako členovia organizovanej skupiny, spôsobom podrobne opísaným v znení skutkovej vety, zmocnili poškodeného JUDr. Y. Z. proti jeho vôli, bránili mu užívať osobnú slobodu a pod hrozbou jeho usmrtenia si od neho vynútili poskytnutie plnenia majetkovej povahy. Okrem iných plnení ho donútili dňa 6. decembra 2010 na notárskom úrade JUDr. Leily Baštrnákovej v Komárne podpísať zmluvu o pôžičke vo výške 240 000 € uzatvorenú medzi ním ako dlžníkom a obchodnou spoločnosťou G., s.r.o. V. ako veriteľom, ktorej konateľom bol obvinený U. R.. Taktiež poškodeného JUDr. Y. Z. donútili podpísať vo forme notárskej zápisnice vyhlásenie o uznaní jeho dlhu vzniknutého na základe citovanej zmluvy o pôžičke vo výške 240 000 € voči veriteľovi - obchodnej spoločnosti G., s.r.o. V., spolu s vyhlásením o jeho vykonateľnosti a súhlase s exekúciou napriek tomu, že k žiadnemu plneniu zo strany obchodnej spoločnosti G., s.r.o. V., v zmysle uzatvorenej zmluvy o pôžičke zo dňa 6. decembra 2010 nedošlo, t. j. dlžníkovi JUDr. Y. Z. v zmysle tejto zmluvy nebola vyplatená suma 240 000 €, ktorú by bol podľa zmluvy o pôžičke následne povinný veriteľovi vrátiť. Napriek tomu, že získanie pohľadávky obvinenými U. R., A. M. a Y. H. vo výške 240 000 € bolo vykonaným dokazovaním bez akýchkoľvek pochybností preukázané, Krajský súd v Nitre sa pri právnom posúdení skutku, pokiaľ ide o výšku získaného prospechu, obmedzil iba na získanie (značného) prospechu vo výške 72 972 €, ktorý predstavuje len hodnota osobného motorového vozidla zn. Mercedes CL 600. Získanie pohľadávky vo výške 240 000 € pri právnom posúdení skutku vôbec nezohľadnil. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania nemožno akceptovať názor Krajského súdu v Nitre, podľa ktorého v danom prípade možno dôvodne predpokladať, že obvinený U. R. si zabezpečoval z minulosti existujúcu pohľadávku, nakoľko táto skutočnosť nebola vykonaným dokazovaním preukázaná (čo vyjadruje aj formulácia krajského súdu v odôvodnení jeho rozsudku o možnosti „dôvodne predpokladať“ túto skutočnosť). Z toho dôvodu nenašla oporu v znení skutkovej vety rozsudku krajského súdu, pričom i v prípade, ak by v minulosti boli medzi poškodeným JUDr. Y. Z. a obvineným U. R. právne vzťahy, na základe ktorých by poškodený bol dlžný obvinenému finančné prostriedky, tieto by ako samostatné pohľadávky samé o sebe oprávňovali obvineného U. R., aby si ich uplatnil voči dlžníkovi a vymáhal ich zákonným spôsobom. Obvinení U. R., A. M. a Y. H. svojím konaním, ktoré jednoznačne smerovalo a v konečnom dôsledku aj znamenalo získanie prospechu veľkého rozsahu, naplnili všetky zákonné znaky obzvlášť závažného zločinu vydieračského únosu podľa § 186 ods. 1, ods. 2 písm. b/,

ods. 4 písm. a/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a/, písm. i/ Trestného zákona.

Za správne a zákonné možno považovať rozhodnutie Krajského súdu v Nitre len v tom, že trestnú súčinnosť obvinených U. R., A. M. a Y. H. oproti predchádzajúcemu rozhodnutiu Okresného súdu Nitra právne posúdil aj ako spolupáchateľstvo podľa § 20 Trestného zákona. Formy trestnej súčinnosti sú z terminologického a obsahového hľadiska upravené vo všeobecnej časti Trestného zákona ako spolupáchateľstvo podľa § 20 Trestného zákona, účastníctvo podľa § 21 Trestného zákona, organizovaná skupina podľa § 129 ods. 2 Trestného zákona, zločinecká skupina podľa § 129 ods. 4 Trestného zákona a teroristická skupina podľa § 129 ods. 5 Trestného zákona, ktoré posledné dve uvedené sú nebezpečným zoskupením (§ 141 Trestného zákona).

Spolupáchateľstvo podľa § 20 Trestného zákona ako základná forma trestnej súčinnosti je možná a prípustná len pri úmyselných trestných činoch, ktorým je nepochybne aj trestný čin vydieračského únosu podľa § 186 Trestného zákona. Obvinení U. R., A. M. a Y. H. sa mali tohto trestného činu dopustiť predovšetkým trestnou súčinnosťou vo forme spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, avšak zároveň aj ako členovia organizovanej skupiny, t. j. závažnejším spôsobom konania uvedeným v § 138 ods. 1 písm. i/ Trestného zákona. Je nepochybné, že forma konania člena organizovanej skupiny môže mať zároveň aj charakter nižšej formy trestnej súčinnosti - spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, pretože medzi organizovanou skupinou a spolupáchateľstvom ako formami trestnej súčinnosti nie je vzťah subsidiarity, ale vzájomnej konkurencie (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1 To 81/2004, z 15. decembra 2004).

V súvislosti so závažnosťou namietaného porušenia zákona, ktoré vyžaduje ustanovenie § 371 ods. 5 Trestného poriadku, k uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku treba uviesť, že nedostatok v právnom posúdení skutku mal za následok, že obvinení U. R., A. M. a Y. H. boli uznaní vinnými z obzvlášť závažného zločinu vydieračského únosu § 186 ods. 1, ods. 2 písm. b/ (§ 138 písm. a/, písm. i/), ods. 3 písm. a/ Trestného zákona, na ktorý zákon v osobitnej časti stanovuje trest odňatia slobody v trvaní 12 až 20 rokov. V prípade správneho a zákonného zodpovedajúceho právneho posúdenia skutku kladeného im za vinu mali byť uznaní vinnými zo spolupáchateľstva obzvlášť závažného zločinu vydieračského únosu podľa § 20, § 186 ods. 1, ods. 2 písm. b/, ods. 4 písm. a/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a/, písm. i/ Trestného zákona, na ktorý zákon v osobitnej časti stanovuje trest odňatia slobody v trvaní 20 až 25 rokov, alebo trest odňatia slobody na doživotie, a ktorý pri použití moderačného ustanovenia uvedeného v § 39 Trestného zákona možno mimoriadne znížiť maximálne na 8 rokov trestu odňatia slobody. Vzhľadom na to, že Krajský súd v Nitre ako odvolací súd v trestnej veci obvinených U. R., A. M. a Y. H. nepostupoval v súlade so zákonom navrhujúc, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd :

1/ podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že rozsudkom Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 4To 66/2014, zo 4. septembra 2014 bol porušený zákon v ustanovení § 321 ods. 1 písm. b/, písm. d/ Trestného poriadku, § 322 ods. 3 Trestného poriadku, ako aj v ustanovení § 20 Trestného zákona, § 138 písm. a/ písm. i/ Trestného zákona, § 186 ods. 1, ods. 2 písm. b/, ods. 4 písm. a/ Trestného poriadku s poukazom na § 124 ods. 1 Trestného zákona a § 125 ods. 1 Trestného zákona v prospech obvinených U. R., A. M. a Y. H.,

2/ podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil rozsudok Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 4To 66/2014, zo 4. septembra 2014 a

3/ podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal Krajskému súdu v Nitre, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.“

K dovolaniu prokurátora sa vyjadrili obvinení U. R. a A. M. zhodne a v podstate nasledovne : „Som toho názoru, že sumu 240 000 € v žiadnom prípade nemožno považovať za prospech, ktorý bol získaný v súvislosti s tu prejednávaným skutkom, nakoľko: GP v dovolaní na účely určenia prospechu vychádzal výlučne len z tejto skutkovej okolnosti (teda že prospech mal byť získaný uznaním dlhu, resp. notárskou zápisnicou o uznaní dlhu, na sumu 240 000 €) a nie z toho, že Z. mal podpísať aj samotnú zmluvu o

pôžičke. Takéto ustálenie skutku v tejto časti je plne v súlade s odôvodnením súdu v tom, že súd mal za to, že pohľadávku titulom zmluvy o pôžičke som (resp. moja obchodná spoločnosť) voči Z. skutočne mal, pričom predmetnú notársku zápisnicu a uznanie dlhu titulom pôžičky som mal Z. protiprávnym konaním donútiť podpísať len za účelom zabezpečenia mojej už predtým reálne existujúcej pohľadávky titulom pôžičky. Z uvedeného súdom ustáleného skutkového stavu veci teda vyplýva, že ja som voči Z. mal existujúcu a dôvodnú pohľadávku titulom zmluvy o pôžičke, pričom Z. som mal donútiť jedine podpísať písomný doklad o existencii tejto pohľadávky v podobe zmluvy o pôžičke a zároveň doklady, ktorými som si mal, ako uvádza samotný súd, poistiť (zabezpečiť) vymožitelnosť môjho práva (pohľadávky). Z tohto pohľadu sa teda obhajoba pýta, v čom konkrétne mi mal vzniknúť prospech, konkrétne prospech veľkého rozsahu, keďže moja pohľadávka, ktorej deklarácia vyplývala zo zmluvy o pôžičke, ktorú Z. údajne pod nátlakom podpísal, skutočne existovala? Tu je potrebné prihliadnuť na legálnu definíciu pojmu „škoda“, keď rovnaké kritéria sa uplatnia aj na určenie pojmu „prospech“. V prípade škody ide teda o ujmu na majetku, resp. o reálny úbytok na majetku alebo na právach poškodeného. Prenesene na definíciu pojmu prospech, ide tu o reálne rozmnoženie, resp. zväčšenie majetku, resp. práv páchatela. V tomto kontexte obhajoba kladie otázku, v čom konkrétne malo dôjsť k zväčšeniu mojich majetkových aktív (majetkových aktív mojej spoločnosti G., s.r.o.), keď som mal údajným vydieračským únosom donútiť Z. podpísať zmluvu o pôžičke, ktorej predmetom bola moja pohľadávka titulom pôžičky, ktorú som mu (moja spoločnosť G., s.r.o.) skutočne predtým vyplatil. Z napádaného rozsudku je zrejmé, že aj súd si tento fakt uvedomoval, a tak ako to vyššie uvádzam, v skutkovej vete samotný prospech neviaže na podpis zmluvy o pôžičke, ale len na uznanie dlhu v sume 240 000 €. Preto sa nemožno stotožniť s tvrdením GP na str. 7 posledný odsek dovolania, že uznaním pohľadávky by vznikol niekomu nejaký prospech alebo neoprávnené majetkové právo, nakoľko uznanie dlhu je len deklaratórny právny úkon (nevzniká ním žiadne právo vyjadriteľné hodnotou, alebo peniazmi, ale sa iba posilňuje postavenie veriteľa, napr.: sa predlžuje premľacia doba). GP v dovolaní pri zvolení príslušnej právnej kvalifikácie (§ 186 ods. 4 písm. a/ TZ) vychádzal z výšky prospechu, ktorý som mal mať, resp. moja spoločnosť mala získať tým, že Z. sme v dôsledku vydierania donútili podpísať uznanie dlhu na celkovú sumu 240 000 €. GP práve tento fakt považuje za prospech, ktorý mal byť získaný trestnou činnosťou, za ktorú som v tomto trestnom konaní stíhaný. V tejto súvislosti ešte považujem za potrebné doplniť, že poškodený si žiaden nárok na náhradu škody neuplatnil vzhľadom na to, že tak, ako sa vyjadril na str. 46 prepisu jeho výpovede z HP, on mi nijakú sumu vo výške 240 000 € nevyplatil a teda si nemá čo nárokovať. Týmto Z. potvrdil, že jemu teda žiadna škoda (ujma v podobe zmenšenia jeho majetku) nevznikla / ergo ani na mojej strane nemohlo vzniknúť nijaké rozmnoženie majetku. S ohľadom na vyššie uvedené je zrejmé, že Z. žiadna škoda nevznikla. Ak vychádzame z tohto faktu pýtame sa, na základe čoho vo vzťahu k obvineným GP tvrdí, že sme mali získať prospech veľkého rozsahu uznaním dlhu vo výške 240 000 €, keď tu jednoznačne absentuje vznik škody na strane osoby, ktorá mala svoj dlh uznať?

Vzhľadom na všetky tieto argumenty navrhujeme, aby dovolací súd dovolanie podľa ust. § 382 písm. c/, alternatívne písm. e/ TP odmietol“.

Obvinený Y. H. vo vyjadrení k dovolaniu prokurátora (č. l. 5071-5073) v podstate uviedol, že : „Zastávam názor, že tzv. majetkový prospech vo výške 240 000 €, ktorý poškodený podpísal v notárskej zápisnici, sp. zn. N 75/2010, NZ 50131/2010, NCRI 50831/2010, zo dňa 240 000 € nie je v priamej príčinnej súvislosti s konaním obvinených a preto ani nenapĺňa zákonné znaky obzvlášť závažného zločinu vydieračského únosu podľa § 186 ods. 1, ods. 2 písm. b/, ods. 4 písm. a/ Trestného zákona. Súhlasím s právnym názorom Krajského súdu vysloveným na strane 18 rozsudku, kde vysvetlil zmenu právnej kvalifikácie tým, že všetky okolnosti nasvedčujú tomu, že poškodený dlhoval obž. R. ako svojmu obchodnému partnerovi peniaze a že dôkazy nasvedčujú realite pôžičky. Odvolací súd v tejto súvislosti správne uplatnil zásadu „in dubio pro reo“, keď poukázal na to, že poškodený Z. z ich vzájomných záväzkových vzťahov s obž. R. mohol dlhovať finančnú čiastku práve v takej výške, akú sa obžalovaní snažili od poškodeného získať podpísaním notárskej zápisnice zo dňa 06. decembra 2010 vo výške 240 000 €, ktorou si obžalovaný R. zabezpečoval existujúcu pohľadávku. Taktiež súhlasím s právnym názorom Krajského súdu, že v prípade získania prospechu veľkého rozsahu tak, ako to predpokladá ust. § 186 odsek 4 písmeno a/ Trestného zákona, muselo by ísť nielen o prospech získaný

protiprávne, ale aj prospech nadobudnutý bez právneho dôvodu, t.j. bez toho, aby naň páchatel mal zákonný nárok. Zastávam názor, že Krajský súd v Nitre konal v súlade so zákonom, keď pohľadávku vo výške 240 000 € pri právnom posúdení skutku vôbec nezohľadnil.

Na základe uvedeného navrhujem, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd podľa § 382 písm. c/ Trestného poriadku dovolanie Generálneho prokurátora odmietol.“ Vo vyjadrení na č. I. 5056-5058 menovaný uviedol, že U. R. je homosexuál a takto orientované osoby nepáchajú násilnú trestnú činnosť. V 94% páchajú trestné činy podvodov, vďaka obdareniu kreatívnou myslou. Preto sa U. R. nemohol dopustiť predmetnej trestnej činnosti. V ďalšom súhlasil s vyjadrením svojej obhajkyne.

Obvinení U. R. a A. M. podali proti rozsudku Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 4To/66/2014, zo 4. septembra 2014 dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Ich dovolania sú absolútne identické, okrem označenia dovolateľa a zástupcu. Obidvaja obvinení v dovolaniach (č. I. 4954-4981, 4996-5016) namietali arbitrárnosť rozsudku odvolacieho súdu, pretože : „Odvolací súd sa nijako nevysporiadal s odvolacími námietkami uvádzanými sťažovateľom“ (č. I. 4998). V ďalšej časti dovolania (č. I. 4998-5016) poukázali na viaceré rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky, Ústavného súdu Českej republiky, Najvyššieho súdu Slovenskej republiky i Európskeho súdu pre ľudské práva, vykonali podrobný rozbor dôkaznej situácie, analyzovali jednotlivé dôkazy a vyslovili svoje vlastné skutkové i právne závery rozdielne od súdov nižších stupňov.

V závere navrhli, aby dovolací súd rozsudkom vyslovil, že rozsudkom Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 4To/66/2014, zo 4. septembra 2014 bol porušený zákon v ich neprospech, aby najvyšší súd zrušil napadnutý rozsudok ako aj rozsudok Okresného súdu Nitra, sp. zn. 5T/118/2011, z 21. februára 2014 a tiež aj ďalšie rozhodnutia na zrušený rozsudok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a následne, aby dovolací súd vec prikázal Okresnému súdu Nitra na nové prerokovanie a rozhodnutie v potrebnom rozsahu. Okrem toho navrhli, aby najvyšší súd rozhodol o prerušení výkonu trestu odňatia slobody a aby neboli vzatí do väzby.

K dovolaniam obvinených sa vyjadril krajský prokurátor v Nitre (č. I. 5051-5053), tak že“ „Podané dovolania vo svojej podstate smerujú výlučne k namietaniu skutkových zistení Krajského súdu v Nitre a ním realizovaného hodnotenia dôkazov v danej trestnej veci. Zastávam názor, že je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku. V tejto súvislosti sa nestotožňujem s argumentáciou dovolateľov o extrémnom nesúlade skutkových záverov krajského súdu s vykonanými dôkazmi a jeho arbitrárnosťou, nakoľko zastávam názor, že krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ustanovením § 168 odsek 1 Trestného poriadku, keď v dostatočnom rozsahu uviedol, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia opieral a akými úvahami sa spracovával pri hodnotení vykonaných dôkazov. Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu je zrejmé, ako sa súd vyrovnal s obhajobou a akými právnymi úvahami sa spracovával, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu. Nie je možné považovať za pochybenie a arbitrárnosť skutočnosť, ak Krajský súd v Nitre vo svojom rozhodnutí poukázal na príslušné časti odôvodnenia rozsudku Okresného súdu v Nitre v danej veci, s ktorými sa bez výhrad stotožnil. Zastávam však názor, že Krajský súd v Nitre sa dopustil pochybenia spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, kde v tomto smere poukazujem na dovolanie podané generálnym prokurátorom SR, sp. zn. XVI/1 Pz 43/15/1000-6, zo dňa 20. februára 2015 podané proti citovanému rozsudku krajského súdu v neprospech obvinených (odsúdených U. R., A. M. a tiež Y. H.). S poukazom na konštatované navrhujem dovolania obvinených U. R. a A. M. podľa § 382 písmeno c/ Trestného poriadku odmietnuť.“

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd) ako dovolací súd (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolania prokurátora i obvinených boli podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 2 písm. h/ Tr. por.), boli podané obvinenými prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), osobami oprávnenými (§ 369 ods. 2 písm. a/, písm. b/ Tr. por.), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.), na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Tr. por.), že dovolania spĺňajú obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods.

1, ods. 2 Tr. por.) a že obvinení i prokurátor pred podaním dovolania využili svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Tr. por.).

Najvyšší súd zistil, že dovolania obvinených U. R. a A. M. nie sú opodstatnené, pretože je zrejmé, že nie sú splnené podmienky dovolania, v rozsahu ich argumentov. Na druhej strane najvyšší súd zistil, že dovolanie generálneho prokurátora je dôvodné.

V prvom rade najvyšší súd poznamenáva, že v zmysle § 385 Tr. por. je dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v ňom uvedené, z čoho vyplýva, že táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia (R 120/2012-I).

S ohľadom na uvedené, nebol najvyšší súd oprávnený preskúmať iné v dovolaniach označené porušenia zákona, ktoré nezodpovedajú vymedzeným dovolacím dôvodom, pretože by si tak atrahoval prieskum právoplatného rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania nad rámec návrhu - dovolania, čo by znamenalo prekročenie právomoci vyplývajúcej mu zo zákona (§ 385 Tr. por.) a Ústavy Slovenskej republiky (čl. 2 ods. 2).

Z uvedeného je preto potrebné vyvodiť, a to aj s ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je vždy ako návrhové konanie podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva - minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca, že najvyšší súd je viazaný návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti nemôže ísť nad rámec návrhu a tam špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Tr. por.), preto najvyšší súd podrobil prieskumu vecné argumenty dovolateľa zodpovedajúce dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 Tr. por. bez hlbšieho prieskumu tých argumentov, ktoré im nezodpovedajú.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku

Najvyšší súd uvádza, že v rámci dovolacieho konania nie je prípustné preskúmať správnosť a úplnosť zisteného skutku (veta za bodkočiarkou § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.), ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Tr. por.. Skutkový stav môže najvyšší súd hodnotiť len z toho hľadiska, či skutok alebo iné okolnosti skutkovej povahy boli správne právne posúdené, tzn. či boli právne kvalifikované v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného práva. Preto nemožno preverovať úplnosť vykonaného dokazovania a správnosť hodnotenia jednotlivých dôkazov, nakoľko toto sú otázky upravené normami procesného práva, nie hmotným právom. Uvedený záver zodpovedá skutočnosti, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom a rozhoduje o ňom najvyšší súd už v tretej inštancii.

Pre dovolací súd sú rozhodujúce skutkové zistenia, podľa ktorých obvinení mali spáchať skutok tak, ako je uvedený v rozsudku súdu prvého stupňa a s drobnou úpravou v rozsudku súdu druhého stupňa. Vychádzajúc z tam uvedeného skutku dospel najvyšší súd k nasledovným záverom:

K zmene právnej kvalifikácie konania obvinených Krajským súdom v Nitre - neaplikovanie ods. 4 písm. a/, § 186 Tr. zákona.

Krajský súd na strane 18 svojho rozsudku vyslovil: „Krajský súd na rozdiel od okresného súdu je toho názoru, že konaním obžalovaných si títo získali pre seba a pre iného prospech značný a nie veľkého rozsahu a to získaním značného prospechu vo výške 72 972 eur, čo predstavuje hodnotu motorového vozidla Mercedes CL 600.

Krajský súd sa stotožňuje s úvahami súdu prvého stupňa vyjadrenými na strane 58 rozsudku, že poškodený dlhoval obžalovanému R. peniaze, pričom práve táto časť obrany obžalovaného R. nebola v konaní pred súdom prvého stupňa vyvrátená, ba naopak, o jej reálnosti svedčia výpovede svedkov a aj listinné dôkazy. Uplatňujúc zásadu in dubio pro reo nebolo možné mať bez dôvodných pochybností za preukázané, že poškodený Z. nedlhoval obžalovanému R. finančnú čiastku v práve takej výške, akú sa

obžalovaní snažili od poškodeného získať, podpísaním notárskej zápisnice dňa 6. decembra 2010 a to vo výške 240 000 eur. Na základe daného je teda možné dôvodne predpokladať, že obžalovaný R. si síce protiprávne ale len zabezpečil existujúcu pohľadávku. Preto krajský súd v tomto rozsahu túto okolnosť nepovažoval za získanie prospechu veľkého rozsahu tak, ako to predpokladá ustanovenie § 186 ods. 4 písm. a/ Tr. zák. Aby bolo možné túto okolnosť použiť ako okolnosť podmieňujúcu použitie vyššej trestnej sadzby, muselo by ísť nielen o prospech získaný protiprávne, ale aj o prospech nadobudnutý bez právneho dôvodu, t. j. bez toho, aby naň páchatel mal zákonný nárok“.

Najvyšší súd si neosvojil vyššie citovaný právny názor krajského súdu, pretože pri takomto výklade práva by si veritelia mohli beztrestne, hoci aj za použitia násilia vymáhať dlhy (zabezpečovať si existujúcu pohľadávku - vid' vyššie úvahu krajského súdu) bez toho, aby boli postihnutí napr. za trestný čin vydierania, trestný čin lúpeže, či trestný čin vydieračského únosu.

Pri takomto postupe krajského súdu vyvstáva otázka, ako by posúdil konanie obvinených, ak by aj vozidlo Mercedes CL 600 mal poškodený len požičaný od obvineného R., toto by mu odmietol vrátiť a obvinený R. a spol. by si únosom, násilím a hrozbami usmrtenia voči poškodenému vymáhali okamžité vrátenie vozidla?

Ani s ohľadom na zásadu in dubio pro reo a tak pripustiť, že obvinení si vyššie popísaným konaním vynucovali dlžnú sumu - „existujúcu pohľadávku“, nemožno beztrestne umožniť páchatelom svojvoľné a protizákonné vymáhanie dlhov, pretože by to viedlo k spoločenskej anarchii a vyradeniu orgánov štátu z regulácie spoločenských vzťahov.

Trestný čin vydieračského únosu je špecifickým trestným činom, ktorý v sebe môže naraz subsumovať viaceré trestné činy napr. pozbavenie osobnej slobody § 182 Tr. zák., obmedzovanie osobnej slobody - § 183 Tr. zák., obmedzovanie slobody pobytu - § 184 Tr. zák., lúpež § 188 Tr. zák., vydieranie - § 189 Tr. zák., ublíženie na zdraví a podobne, čo vyplýva už zo znenia samotnej skutkovej podstaty tohto trestného činu a zo slov tam uvedených „bráni užívať osobnú slobodu, unesie, hrozba, ujma na zdraví, vynucuje, ťažká ujma na zdraví, smrť“ a pod. Je teda vo vzťahu k trestným činom v ňom obsiahnutým vo vzťahu špeciality.

Z dlhoročnej zaužívanej súdnej praxe vyplýva, že ak páchatel odníme násilím alebo hrozbou bezprostredného násilia vec, ktorá mu patrí, dopúšťa sa trestného činu vydierania. Ak k tomu páchatel ešte koná spôsobom uvedeným v odseku 1 § 186 Tr. zák., ide o vydieračský únos.

Najvyšší súd nesúhlasí s právnym záverom krajského súdu o neaplikovaní odseku 4 písm. a/ § 186 Tr. zák., pričom správnu právnú kvalifikáciu použil Okresný súd Nitra. Právne závery okresného súdu k nim použitej právnej kvalifikácii konania obvinených v tejto časti sú správne a vyčerpávajúce (vid' strany 59, 60, 61, 63 rozsudku okresného súdu). Preto najvyšší súd na ne odkazuje bez toho, aby ich opakoval.

Podľa názoru najvyššieho súdu niet žiadnych pochyb o tom, že znenie skutkovej vety uvedenej v rozsudku okresného súdu ale i krajského súdu vykazuje všetky znaky skutkovej podstaty obzvlášť závažného zločinu vydieračského únosu aj podľa odseku 4 písm. a/ § 186 Tr. zák. a preto najvyšší súd považuje dovolanie prokurátora v tejto časti za dôvodné. Tu sa žiada poznamenať, že krajský súd sám vo svojej skutkovej vete konštatoval, že obvinení : „Týmto konaním získali prospech veľkého rozsahu uznaním dlhu vo výške 240 000 eur poškodenej spoločnosti F., s.r.o., T. X, konajúcej V. U., spôsobili škodu najmenej 72 972 eur“ (str. 4 rozsudku krajského súdu) a preto už len s ohľadom k tejto časti skutkovej vety krajský súd nesprávne kvalifikoval konanie obvinených.

Nad rámec nevyhnutného sa žiada poznamenať, že úvahy obvinených o tom, že vymáhaním existujúcej vlastnej pohľadávky (spôsobom uvedeným v skutkovej podstate trestného činu podľa § 186 Tr. zák.) nemožno získať prospech, najvyšší súd poznamenáva.

Podľa § 124 ods. 1 druhá veta Trestného zákona sa škodou na účely Trestného zákona rozumie aj získanie prospechu v príčinnej súvislosti s trestným činom.

Podľa § 125 ods. 1 Trestného zákona škodou malou sa rozumie škoda prevyšujúca sumu 266 eur. Škodou väčšou sa rozumie suma dosahujúca najmenej desaťnásobok takej sumy. Značnou škodou sa rozumie suma dosahujúca najmenej stonásobok takej sumy. Škodou veľkého rozsahu sa rozumie suma dosahujúca najmenej päťstonásobok takej sumy. Tieto hľadiská sa použijú rovnako na určenie výšky prospechu, hodnoty veci a rozsahu činu.

Zo znenia citovaných zákonných ustanovení i z povahy veci vyplýva, že prospechom v zmysle § 186 Tr. zák. je všetko, čo by páchatelia inak ako spôsobom uvedeným v § 186 Tr. zák. nezískali, alebo síce získali ale právne i legálne náročným spôsobom (napr. vrátenie dlhu). V tomto zmysle je potrebné na výklad pojmu „prospech“ použiť logický, teleologický a materiálny výklad práva bez dogmatického a špekulatívneho porovnávania prospechu s navýšením napr. hodnoty majetku o hodnotu, ktorá páchatelovi nepatrila alebo nepatrí.

Prospechom v zmysle § 186 Tr. zák. je preto potrebné rozumieť akúkoľvek výhodu, ktorú obvinený získa konaním uvedeným v ustanovení § 186 Tr. zák.

Aj s ohľadom na uvedené dospel najvyšší súd k záverom prezentovaným v tomto rozhodnutí.

K zmene právnej kvalifikácie konania obvinených Krajským súdom v Nitre - § 20 Tr. zákona k § 186 Tr. zákona.

Túto zmenu právnej kvalifikácie krajský súd nevysvetlil a neodôvodnil ani jediným slovom, či právnou úvahou a preto možno súhlasiť s obvinenými, že v tejto časti je rozsudok krajského súdu nepreskúmateľný. Prokurátor v podanom dovolaní „obhajovať“ použitie ustanovenia o spolupáchateľstve - § 20 Tr. zák. odkazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1 To 81/2004, z 15. decembra 2004.

Najvyšší súd sa nestotožňuje ani s takýmto rozhodnutím krajského súdu z nasledovných dôvodov:

Spolupáchateľstvo k trestnému činu v zmysle § 20 Tr. zák. je jednou z foriem trestnej súčinnosti páchatelov na páchaní trestnej činnosti.

V rámci trestnej súčinnosti treba rozlišovať:

- súčinnosť ako formu prípravy na zločin v zmysle § 13 Tr. zák., kde patrí organizovanie zločinu, zadovážovanie prostriedkov alebo nástrojov, spolčenie, zhluknutie, návod, objednávanie alebo pomoc na zločine a iné vytváranie podmienok na jeho spáchanie,

- účastníctvo na pokuse alebo dokonanom trestnom čine podľa § 21 Tr. zák., kde patrí organizátorstvo, návod, objednávanie a pomoc na trestný čin,

- spolupáchateľstvo podľa § 20 Tr. zák., ktoré predpokladá spoločné konanie najmenej dvoch osôb a ich spoločný úmysel spáchať konkrétny trestný čin. Vo vzťahu spolupáchateľstva k vyššie uvedeným formám trestnej súčinnosti platí, že ak spolupáchateľstvu predchádzala dohoda o budúcej trestnej činnosti vo forme spolčenia, alebo ak sa páchatel na trestnej činnosti zúčastňoval ešte niektorou z foriem uvedených v ustanovení § 13 Tr. zák., či § 21 Tr. zák., bude postihnutý iba jednou formou trestnej súčinnosti a tou je v tomto prípade spolupáchateľstvo ako najzávažnejšia z vyššie uvedených. Ustanovenie § 13 Tr. zák. a § 21 Tr. zák. možno použiť len vtedy, ak nie sú splnené podmienky spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák. Ak sa na trestnom čine zúčastní spolupáchateľ ako organizátor, návodca, objednávateľ alebo pomocník, bude stíhaný ako spolupáchateľ. Na skutočnosť, že trestný čin spáchal zároveň aj ako organizátor, sa potom prihliadne ako na priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. k/

Tr. zák.

Z uvedeného vyplýva, že spolupáchateľstvo je v pomere špeciality k „nižším formám trestnej súčinnosti“ a naopak je v pomere subsidiarity k „vyšším formám trestnej súčinnosti“, ktorými sú

- extrémistická skupina § 129 ods. 3 Tr. zák. - spolčenie na spáchanie trestného činu extrémizmu podľa § 140a Tr. zák.,
- organizovaná skupina § 129 ods. 1 Tr. zák., ktorú charakterizuje spolčenie, del'ba úloh, plánovitosť, koordinovanosť a v dôsledku toho zvýšená pravdepodobnosť úspešnosť spáchania trestného činu,
- zločinecká skupina § 129 ods. 4 Tr. zák., charakterizovaná štruktúrovanosťou členstva, určitým časovým trvaním, koordinovanosťou a cielenosťou spáchať tam uvedené zločiny,
- teroristická skupina § 129 ods. 5 Tr. zák., charakterizovaná štruktúrovanosťou členstva, určitým časovým trvaním, a cielenosťou spáchať trestný čin teroru alebo terorizmu,
- činnosť pre zločineckú skupinu alebo teroristickú skupinu § 129 ods. 6 Tr. zák.,
- podpora zločineckej skupiny alebo teroristickej skupiny § 129 ods. 7 Tr. zák. Činnosť pre zločineckú skupinu alebo teroristickú skupinu a podpora zločineckej a teroristickej skupiny sú definované k trestným činom podľa § 296 Tr. zák. a § 297 Tr. zák. a sú povýšené na dokonaný trestný čin (aj tu je zreteľne vidieť, že spolupáchateľstvo neprichádza do úvahy),
- ďalšie formy trestnej súčinnosti - trestné činy podľa § 337, § 338, § 339, § 340, § 341 Tr. zák. (akákoľvek forma trestnej súčinnosti je povýšená na dokonaný trestný čin), - podielníctvo § 231 a § 232 Tr. zák. a legalizácia príjmov z trestnej činnosti § 233 a § 234 Tr. zák. (tak isto je spolupáchateľstvo vylúčené),
- niektoré skutkové podstaty trestných činov, ktoré vykazujú povahu súčinnosti. Ide o tie, ktoré sú spáchané závažnejším spôsobom konania - § 138 písm. i/ Tr. zák. organizovanou skupinou v zmysle § 129 ods. 2 Tr. zák. napr. trestný čin nebezpečného vyhrožovania - § 360 Tr. zák. a ďalšie.

Tieto formy trestnej súčinnosti vykazujú rôznu typovú závažnosť v niektorých prípadoch povýšenú na dokonaný trestný čin v iných na osobitný kvalifikačný moment a v ďalších len na spolupáchateľstvo a podobne. Ich typová závažnosť má odraz v prísnejších trestných sadzbách a preto najvyšší súd nepovažuje za prijateľné, aby člen organizovanej skupiny mohol byť v prípade, ak pácha trestný čin s ďalšími členmi organizovanej skupiny posúdený zároveň aj ako spolupáchateľ toho istého trestného činu. Princíp špeciality v takýchto prípadoch platí bezvýhradne s tým, že vždy sa použije len najzávažnejšia forma trestnej súčinnosti.

Iba v jednom prípade by bolo možné postupovať tak, ako to učinil krajský súd a to vtedy, ak by organizovaná skupina a jej členovia páchali trestný čin s osobou, ktorá nie je členom organizovanej skupiny a nemá ani vedomosť o jej existencii. To sa ale v predmetnej veci nestalo.

Žiada sa dodať, že ak by platil postup použitý krajským súdom - kvalifikácia trestného činu ako - spáchaného organizovanou skupinou v zmysle § 129 ods. 2 Tr. zák. a zároveň posúdeného ako - spáchaný spolupáchateľstvom podľa § 20 Tr. zák. členmi tejto organizovanej skupiny by si vyžadoval u obvineného R. použitie aj prirážajúcej okolnosti podľa § 37 písm. k/ Tr. zák. - organizátor, čo považuje najvyšší súd za právne i logicky neprijateľné (§ 38 ods. 1 Tr. zák.).

Preto aj v tejto časti nerozhodol krajský súd správne a najvyšší súd opäť odkazuje na erudované a kompletne odôvodnené rozhodnutie okresného súdu, pokiaľ ide o organizovanú skupinu a právnu kvalifikáciu s tým súvisiacu (str. 50, 64, 65), ku ktorým právnym záverom niet čo dodať.

Skutok v rozsudku okresného súdu i krajského súdu vyjadrený v ich rozhodnutiach je zhodný (len úprava mena obvineného v rozsudku krajského súdu), a preto bol najvyšší súd v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. povinný zaoberať sa právnou kvalifikáciou použitou krajským súdom a s ohľadom na vyššie uvedené uzatvára, že dovolanie prokurátora je dôvodné, že krajský súd nesprávne prekvalifikoval konanie obvinených a že právna kvalifikácia konania obvinených použitá okresným súdom bola vo všetkých tam uvedených ustanoveniach správna, pretože skutková veta v obidvoch rozsudkoch zodpovedá práve takej právnej kvalifikácii, akú použil okresný súd. Preto je daný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 Tr. por. v rozsahu uvedenom vyššie.

Pokiaľ obvinení v dovolaniach podrobne rozobrali vykonané dôkazy a ustálili z toho vyplývajúci ich pohľad na dôkazný stav, hodnotili skutkové zistenia okresného a krajského súdu a vyvodili z toho svoje vlastné skutkové závery rozdielne od súdov nižších stupňov, tu najvyšší súd poznamenáva, že v rámci dovolacieho konania (ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Tr. priadku) nie je najvyšší súd oprávnený skúmať a meniť správnosť a úplnosť zisteného skutku súdmi nižších súdov. Ak by sa tak stalo, prekročil by tak svoju právomoc a rozhodoval by v rozpore so zákonom.

Treba si uvedomiť, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom a rozhoduje o ňom najvyšší súd už v tretej inštancii, kde nemožno znovu vytvárať, či meniť skutkové zistenia. S ohľadom na to, nemôže najvyšší súd, na podklade dovolania obvinených, spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy a ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov. Preto nie je najvyšší súd v rámci dovolacieho konania (samozrejme ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Tr. por.) oprávnený zaujímať stanoviská k skutkovým záverom súdov nižších stupňov.

Obvinení v dovolaniach argumentovali arbitrárnosťou rozsudku krajského súdu. Najvyšší súd nezdiera ich námietku („odvolací súd sa nijako nevysporiadal s námietkami uvádzanými sťažovateľom a rozsudok odvolacieho súdu je tak arbitrárny“). Konanie i rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa tvoria jednotu a tak spoločne a v súhrne vytvárajú konečný výsledok celého trestného konania. V predmetnej veci okresný súd v odôvodnení svojho rozsudku erudovane a vyčerpávajúco vysvetlil nielen svoje skutkové a právne závery ale aj všetky pre obvinených sporné otázky. Krajský súd (okrem použitia ust. § 20 Tr. zák. o spolupáchateľstve) taktiež zrozumiteľne vysvetlil, prečo rozhodol spôsobom uvedeným vo výroku svojho rozsudku a prečo nepovažoval odvolacie námietky obvinených za relevantné. Za takéhoto stavu nemožno, podľa názoru najvyššieho súdu, vysloviť, že by konanie voči obvineným bolo nespravodlivé tak, ako to predpokladá čl. 6 Dohovoru, a preto nebolo možné vyhovieť požiadavke obvinených na pozitívne rozhodnutie o ich dovolaniach tak, ako si to predstavovali. Práve naopak krajský súd porušil zákon ale v ich prospech, čo najvyšší súd konštatuje vyššie.

S ohľadom na uvedené rozhodol najvyšší súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.